

FAKTAI FORMALDEHIDAS

Formaldehidas yra jautrinanti cheminė medžiaga, kuri gali turėti padarinių imuninei sistemai net ir po vienkartinio poveikio. Ūmus poveikis pasireiškia stipriu akių, nosies ar gerklės dirginimu, imama kosėti ar dusti. Formaldehidui veikiant ilgesnį laiką, galima sunki odos, akių ar kvėpavimo takų alerginė reakcija, astmos pobūdžio kvėpavimo problemos, odos sudirginimas, dermatitas ir niežulys. Formaldehidas yra pavojinga cheminė medžiaga, kurią Tarptautinė vėžio tyrimų agentūra (IARC) priskiria 1-os grupės kancerogenams. Tai reiškia, kad jis laikomas aiškia vėžio priežastimi (nosies vėžys).

Kur yra rizika

Su galimu formaldehido poveikiu susiduriama sveikatos priežiūros, laidojimo paslaugų sektoriuose, tekstilės ir popieriaus pramonėje. Darbuotojai gali įkvėpti formaldehido dujų ar garų arba skysta medžiaga gali įsigerti per odą apdorojant tekstilę, gaminant derivas. Į potencialiai didesnės rizikos grupę patenka ir medicinos laboratorijų darbuotojai, taip pat mokytojai bei studentai, kurie biologiniams pavyzdžiams konservuoti naudoja formaldehidą ar formaliną.

Daugiau apie medžiagą

Formaldehidas yra bespalvės, stipraus kvapo dujos; nereti ir formaldehido vandeniniai tirpalai. Ši cheminė medžiaga dažniausiai naudojama kaip konservantas medicinos laboratorijose ir lavoninėse. Formaldehidas taip pat aptinkamas cheminiuose mišiniuose, medienos drožlių plokštėse, namų apyvokos gaminiuose, klijuose, specialiai apdorotuose audiniuose, popierinių gaminių dangoje, medienos plaušo plokštėse, faneroje. Jis plačiai naudojamas kaip pramoninis fungicidas, baktericidas dezinfekavimo priemonėse.

Kokie simptomai gali pasireikšti

Ilgai kvėpuojant formaldehidu užterštu oru galimi tokie simptomai: gerklės skausmas, kosėjimas, akių perštėjimas, nosies kraujavimas. Ne visi žmonės šiam užterštumui vienodai jautrūs: vieniems formaldehido poveikis susirgimais nepasireiškia, kitiems gali sukelti ligas.

Formaldehidas yra žinomas kaip vėžio sukėlėjas. Didesnė jo koncentracija ir ilgesnis poveikis padidina tikimybę susirgti vėžiu (nosies ir gerklės vėžys). Aplinkoje net ir esant gana žemai formaldehido koncentracijai, kuri nesukelia pastebimų simptomų, tikimybė susirgti vėžiu išlieka.

Latentinis periodas nuo formaldehido poveikio iki su juo susijusio nosies vėžio pasireiškimo svyruoja nuo 2 metų (kai kuriais ūmių vėžio tipų atvejais) iki 15 metų.

Ką jūs galite padaryti

Atlikite formaldehido koncentracijos matavimus darbo aplinkoje, kad žinotumėte, kokių veiksmų reikia imtis. Informuokite darbuotojus apie riziką ir prevencijos priemones.

Geriausias būdas kontroliuoti formaldehido poveikį yra suprojektuoti ir įrengti tinkamas kolektyvinės apsaugos priemones, pvz., vietinę ištraukiamąją ventiliaciją, naudoti uždarus procesus. Paženklinkite visas talpas su tirpalais ar mišiniais, turinčiais formaldehido. Asmeninės apsaugos priemonės, pvz., respiratoriai, yra trumpalaikis problemos sprendimas mažinant formaldehido poveikį ir turi būti taikomas tik kaip paskutinė išeitis.

References: NIOSH, cancer.gov, CDC, CCOHS